1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-6740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 41. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 6-го БЕРЕЗНЯ 1973 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, MARCH 6, 1973 No. 41. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Понеділок, 5 березня 1973

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУДДЯ ДЛЯ КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ Джоел Тейлер виступив проти прилюдного показу кінофільму „Діп Троат", назвавши його розпусним та „Содомом і Гоморою". Після перегляду фільму суддя написав звіт на 35 сторінках, в якому висловився проти показу фільму і засудив продуцентів та тих, що його демонструють людям. „Це горло, яке дійсно треба перерізати", сказав суддя. Власникам кінотеатрів, що показували той фільм, загрожує збірна кара висоти до 1 мільйона долярів.

КАНАДСЬКИЙ ПОЛЯРНИЙ ЛЕТУН МАРТІН ГАРТВЕЛЛ чудом врятувався із снігового полону через 31 день після того, як його літак обледенів і впав серед криги на далекій канадській півночі. В літаку були ще медична сестра та хлопчик і його тітка — ескімоси, що були нездорові. Під час падіння літака сестра - англійка й жінка ескімоса загинули, а хлопець помер через два тижні. Пілот Мартін Гартвелл вижив тільки тому, що під кінець наважився їсти людське м'ясо.

ЛЕҐІСЛЯТУРА ПІВНІЧНОЇ КАРОЛАЙНИ проголосувала проти законопроєкту, який надавав би жінкам у тому стейті рівних прав із чоловіками. 23 голоси були за схвалення законопроєкту, але 27 — проти. Дотепер за поправку до Конституції ЗСА про рівноправність жінок проголосували 28 стейтів, але треба, щоб вона була ратифікована 38 стейтами, бо лише тоді набере законної сили.

СТРАЙК ПІДЗЕМНОЇ ЗАЛІЗНИЦІ „ПАТ", що мав початися в неділю 4 березня ц. р., відкладено для проведення дальших переговорів між спілкой і керівництвом залізниці. Робітники і службовці „Тюбу" чи „ПАТ", домагаються, щоб їм підвищили платню на 24 відсотки впродовж 18 місяців часу та дали інші удогіднення, а управління залізницею пропонує „тільки" 14 з половиною відсотків підвишки платні. Прибирач вагонів заробляє там тижнево 153 доляри, машиніст поїзду — 209 дол.

У МАЯМІ РОЗПОЧАВСЯ СУД НАД МЕЙЄРОМ ЛАНСКІМ, підпільним махінатором, який розбагатів на незаконних фінансових операціях в ігрових домах у Лас Веґас. Ланскі приховував від податкового уряду свої прибутки. Він побував в Ізраїлі, надіючись там дістати громадянство й уникнути суду, але врешті-решт прибув знову до ЗСА. Спочатку відмовлявся свідчити перед судом, і тому до різних інших провин йому додали ще й образу суду. Разом із ним судять ще 5 його спільників.

НА ВУЛИЦІ БЕЛФАСТУ У ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ ЗГИНУВ 20-тирічний британський вояк, коли він переводив шкільні діти через вулицю. Вбив його снайпер, що належав вірогідно до ірляндських католицьких екстремістів. Британські вояки стежать, щоби терористи не виконували атентатів проти шкільних дітей з метою створювати атмосферу страху та щоби перешкоджувати бійкам поміж дітьми. Англійська громадська думка обурена проти таких варварських актів в Ірляндії.

СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ УРЯД АВСТРАЛІЇ ЗАЯВИВ, що він збереже американські військові бази в Австралії і охоронятиме їхні тайни, дармащо у своїй останній виборчій кампанії соціялісти різко виступали були проти тих американських баз. Австралія має союзницький договір з Америкою, який буде збережений без уваги на те, що прийшли там до влади соціялісти.

8-ГО БЕРЕЗНЯ Ц. Р. ПІДПИСАНО у Парижі на урочистому засіданні Міжнародної конференції про В'єтнам декларацію, якою 12 міністрів закордонних справ в імені своїх держав ґарантували пакт про закінчення війни і замирення у В'єтнамі з 27 січня ц. р. Генеральний секретар ОН Курт Вальдгайм тієї декларації не підписав, але його названо між приявними учасниками конференції.

У ПАРИЖІ ВІДБУЛАСЯ ще одна нарада Вілліяма Суллівана від ЗСА і Нгуєна Ко Тача від Північного В'єтнаму, на якій вони рішили приступити до здійснення постанови, прийнятої під час відвідин Генрі Кіссінджера в Ганої у половині лютого ц. р., щоби покликати до життя спільну Економічну Комісію. Вона має зайнятись справою проєктованої економічної допомоги Америки Північному В'єтнамові.

У 80-РІЧЧЯ „СВОБОДИ"

ЗДОБУТКИ ОБЛАСТЕЙ УНС ЗА ЛЮТИЙ 1973 Р.

Організатор / Округа	Ч-ло Від.	Нові члени
С. Гаврищ		
Філядельфія	37	40
Нюарк	22	11
Перт Амбой	12	11
Аллентавн	12	10
Балтимор	9	4
Пассейк	7	5
Джерзі Сіті	11	5
Шамокін	21	10
Вилкс Бери	9	2
Скрентон	8	5
Разом:	148	103
Є. Репета		
Чикаго	35	36
Клівленд	20	10
Янґставн	9	3
Детройт	20	6
Разом:	84	55
В. Оріховський		
Боффало	10	6
Ню Йорк	35	27
Рочестер	9	6
Сиракюзи-Ютика	14	6
Трой	7	7
Разом:	75	52
М. Снігурович		
Бостон	5	3
Ню Гейвен	19	14
Вунсакет	7	2
Разом:	31	19
В. Дідюк (Схід Канади)		
Торонто	25	34
Монтреаль	9	6
Ніяґара	9	2
Разом:	43	42
Захід Канади	22	3
Без обласних організаторів		
Міннеаполіс	7	2
Піттсбурґ	19	6
Центральна	6	3
Ст. Луіс	7	—
Разом:	39	11
Необ'єднані Від.	22	5
Загальна сума	464	290

ВБИТИХ У ХАРТУМІ АМЕРИКАНСЬКИХ ДИПЛОМАТІВ ПЕРЕВЕЗУТЬ ДО ЗСА І ПОХОРОНЯТЬ В АРЛІНГТОНІ

Вашингтон. — Тіла двох американських дипломатів, амбасадора Кліо А. Ноела і його заступника Джорджа С. Мура, що їх арабські терористи з екстремістичної організації „Чорний вересень" вбили в минулу п'ятницю в будинку саудійсько-арабської амбасади у столиці Судану Хартумі, перевезуть окремим літаком, що його президент Ніксон вислав до Хартуму, і вони будуть поховані з військовими почестями на цвинтарі в Арлінгтоні, як герої, що полягли на своєму пості. Разом з тілами вбитих прибудуть їх дружини й діти, що полетіли до Хартуму. В минулий четвер під вечір вдерлися до савді-арабської амбасади у Хартумі 8 арабських терористів. Вони схопили зразу 5-ох закладників — двох названих американських дипломатів, бельгійського шарж д'аффер Гю Ейда, якого згодом також вбили, амбасадора Савді Арабії Абдуллаха аль-Мальхука з його родиною і йорданського шарж д'аффер Алі ель-Назіра. Терористи вимагали спершу звільнення всіх в'язнених в Йорданії партизанів, вбивника сенатора Роберта Кеннеді, Сірґана-Сірґана в Америці, та в'язнених терористів в Західній Німеччині. Коли всі ті їх вимоги відкинено, вони вимагали тільки дати їм літак та вивезти до одної з арабських столиць. Врешті, нічого не осягнувши, вони піддалися суданській поліції, діставши обіцянку, що їх негайно не постріляють. Але суданський уряд заявив, що він не прийняв ніяких зобов'язань супроти терористів і судитиме їх з цілою суворістю. Тіла вбитих дипломатів знайдено в пивниці, із слідами важких побоїв. Індійський дипломат, який з іншими гістьми був у тій амбасаді на прийнятті в честь Джорджа Мура, відкликаного до Вашингтону, зізнав, що він бачив, як двох американських дипломатів терористи негайно зв'язали шнурами, що їх принесли з собою, і як їх копали та знущалися над ними. З головної квартири „Чорного вересня" в Сирії заявлено, що вбито американських і бельгійського дипломатів, бо вони були „ворогами палестинського визвольного руху" і щоб ту організацію „трактовано у світі поважно". Стверджено, що лідером тієї банди терористів був Різік Касс, диктор радіостанції в Хартумі, а іншими терористами були студенти, які прибули до Судану недавно з йорданськими пашпортами. Вся та трагічна історія тривала 60 годин. Американський Уряд перестеріг Судан спершу, що всяке потурання шантажеві терористів загострило б настрої в Америці, але після капітуляції терористів — речник американської амбасади в Хартумі склав подяку суданському урядові за спосіб ведення переговорів з терористами.

Джон Коннали плянує вийти з Демократичної партії і кандидувати на Президента в 1976 році

Вашингтон. — В політичних колах починає утверджуватися переконання, що колишній демократичний губернатор Тексасу, донедавній секретар скарбниці ЗСА й одинокий демократ в уряді президента Ніксона Джон Б. Коннали плянує вже найближчим часом вийти із Демократичної партії і кандидувати у президентських виборах 1976 року. Підсилюють це переконання останні виступи президента Ніксона, в яких він дуже прихильно оцінює дипломатичну діяльність Джона Коннали, як і те, що Ніксон доручає все частіше важливі зовнішньополітичні місії Джонові Коннали, зокрема ж факт, що під час перебування ізраїльського прем'єра Ґолди Меїр Коннали брав участь у прийнятті на її пошану у Вашингтоні. Перед тим Джон Коннали відбув з доручення президента Ніксона подорож до Індії, Савді Арабії та Великої Британії, проводячи там урядові розмови. В одній із своїх заяв у січні цього року президент Ніксон ствердив, що „Коннали спроможний виконувати кожне призначене йому завдання чи то в країні, чи то у світі". Загально вважають, що евентуальну кандидатуру Коннали на Президента у виборах 1976 року підтримали б не тільки республіканці, але й багато демократів. Деякі з американських часописів подали навіть інформацію, що разом з Коннали мав би кандидувати на віце-президента ЗСА негритянський республіканський сенатор Едвард В. Брук з Массачусетсу.

Інж. Іван Ващук переобраний на голову Окружного Комітету УНС в Детройті

Детройт. — Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Детройті на своїх річних Загальних Зборах, які відбулися тут 4-го березня, перевибрав інж. Івана Ващука на голову Окружної Управи, як теж вибрав Управу на 1973 рік майже повністю в дотеперішньому складі. Крім інж. І. Ващука, до Управи ввійшли: містоголови — Петро Мудрий (Канада), Володимир Бойд-Борискевич і Дмитро Кошильовський, секретар — Петро Залуга, фін. секретар — Ярослав Базюк, пресовий референт — Василь Папіж, орг. референт — Євген Репета, члени Управи — Уляна Марущак, Роман Куропась, Роман Татарський, д-р Атанас Слюсарчук, Петро Федик, Петро Назаревич, Григорій Корбяк, Члени Контрольної Комісії — Володимир Дідик, Микола Кончак і Олекса Тяжкий.

Інж. Іван Ващук

Збори відкрив голова Округи інж. Іван Ващук та привітав численних представників Відділів, особливо з Канади, заступника гол. предсідника Володимира Сохана, почесних членів Головного Уряду Володимира Гірняка і Володимира Дідика, кол. головного радного Павла Дуду, як теж місцевого головного радного і обл. організатора Євгена Репету та організатора і секретаря 233-го Відділу з Лорейну Богдана Дейчаківського. Опісля він зарядив однохвилинну мовчанку для вшанування по-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Північний В'єтнам звільнив 106, В'єтконґ 34 воєнних полонених

Летунська база Клерк на Філіппінах. — В неділю 4-го березня ц. р. перевезено з Ганою у Північному В'єтнамі на летунську базу Клерк на Філіппінах, як до першого етапу повертаючих американських воєнних полонених, 106 військовиків, що їх попереднього дня звільнив Північний В'єтнам, як також 34-ох, що їх звільнив В'єтконґ. Північний В'єтнам звільнив додатково також двох військовиків з Таї (Сіяму)' а між звільненими з В'єтконґу знаходились два німецькі шпитальні службовики і два філіппінські робітники на радіо-стації. Як і за попереднім разом, коли вернулася перша партія полонених, військовики, які перебували у північно-в'єтнамському полоні, здоровіші й у кращому настрої, як ті, що перебували в полоні у В'єтконґу. Всі вони були бадьорі й віддавали військову честь американському прапорові та старшинам, які вітали їх. Дотепер вийшли на волю 272 американські воєнні полонені, а 322 знаходяться ще у комуністичних таборах; деякі з них не є американцями. В руках В'єтконґу знаходяться ще 53 американські військовики та 14 цивільних осіб. Між останніми звільненими полоненими був також коммодор Ричард А. Страттон, який 4 березня 1967 р. виступав в Ганої на пресовій конференції, тавруючи американські налети та промовляючи по лінії пацифістичної пропаганди. Але тепер він не проявляв ніякого збентеження і американські власті ставились до нього так само, як до всіх інших. Припускають, що згодом, коли він перейде лікарську перевірку та зустрінеться з своєю найближчою родиною, його будуть переслухувати щодо його виступу в полоні. Його тодішня промова зразу приводила до висновку, що його піддали були „сполосканню мізку".

У парляментарних виборах у Франції лівий бльок переміг де-ґоллістів

Париж. — За вислідами голосування 22,400.000 виборців з-посеред усіх зареєстрованих до голосування 25,500.000 громадян, бльок соціялістів і комуністів отримав 43.2 відсотки, урядова листа 38.1 відсоток, центрові партії 12.4 відсотки, а решту — екстремісти з обох крил. Припускають, що уряд де-ґоллістів втримається при владі, діставши підтримку від політичного центру, який ввійде уперше до де-ґоллівського уряду, але значний зріст голосів соціялістів і комуністів може ускладнити внутрішньо-політичну ситуацію у Франції — твердять найперші коментатори. З уваги на виборчу систему у Франції — вибори будуть продовжуватися ще в наступну неділю, тому щойно після того голосування будуть відомі остаточні вислідн. Йдеться про 473 посольські мандати з территоріяльної Франції і 17 мандатів з її заморських посілостей. Змагалося за них 3,501 кандидатів.

В Совєтському Союзі проявляються тенденції відновлення престижу Сталіна

Москва. — 5 березня проминуло 20 років від дня смерти совєтського диктатора Йосифа Джуґашвілі-Сталіна. За цей час в СССР багато дечого було зроблено, щоб понизити, а то й ліквідувати авторитет диктатора, початок чому було зроблено на XX з'їзді КПСС, коли то тодішній совєтський лідер Нікіта Хрущов у своїй відомій промові розкрив фактичне обличчя свого попередника. В СССР почався тоді курс широкозакроєної десталінізації, кульмінаційним пунктом якої було викинення тлінних останків диктатора з мавзолею на Червоній площі в Москві. Після упадку Хрущова ситуація змінилася, хоч його наслідники — Брежнєв та спілка — досі не поважилися відверто виступити в обороні Сталіна та його внутрішньої політики. Відновлювання авторитету кол. совєтського диктатора, за політику якого десятки мільйонів совєтських громадян заплатили своїм життям, відбувається дуже непомітно шляхом різних публікацій і при різних нагодах, де підкреслюється ролю Сталіна як видатного і зрівноваженого політика, державного діяча і полководця. Враховуючи той факт, що у совєтській пресі досі не було згадки про будь-яку форму відзначення 20-річчя з дня смерти диктатора, треба припускати, що відновлювання престижу Сталіна буде і далі продовжуватися тільки у дотеперішніх „посередніх" формах.

Противники Алленде здобули більшість у виборах, але не матимуть переваги в парляменті

Сантіяґо. — Згідно із тимчасовими покищо підрахунками, опозиційні до теперішнього режиму президента-марксиста д-ра Сальвадоре Алленде політичні партії здобули в частинних виборах до парляменту велику більшість, але ж не змогли здобути такої кількости місць у сенаті і в палаті депутатів, щоб могти припинити проєктовані урядом през. Алленде реформи і закони, чи й усунути Алленде із його становища. У відбутих в неділю виборах громадяни Чіле мали вибрати 50, тобто половину усіх сенаторів і перевибрати чи вибрати усіх 150 послів до палати депутатів. Як показали дотеперішні вислїди, за християнськими демократами і правим крилом національної партії голосувало 55.6 відсотка виборців, а за проурядовою коаліцією, або за так званою Народною єдністю, в склад якої входять соціялісти і комуністи та інші марксисти, голосувало 44.5 відсотка виборців. Сподіваються, що опозиційні партії збільшать кількість голосів після підрахунку голосів чілійського жіноцтва, що їх в Чіле обраховують окремо. Чілійські жінки у своїй більшості наставлені вороже до режиму д-ра Алленде. Головною темою виборчої кампанії було важке господарське становище Чіле. Опозиція обвинувачувала режим д-ра Алленде у сприянні інфляції та у спричиненні харчової кризи.

ХАРКІВСЬКЕ МЕТРО

У Харкові продовжують пробивати тунелі для підземної залізниці „метро". Останньо з'єднали під землею два тунелі, між станціями „Завод імени Малішева" і станцією „Турбінний завод". Довжина тунелю дорівнюється 1 270 метрам. За прокладання тунелю в тій дільниці відповідали інженери й техніки: А. Храбан, А. Ковтун, Б. Івлія.

Діфенбейкер таврує байдужість держав в обличчі порушування прав людини в СССР

Вінніпеґ. — 26 лютого тут відбулися восьмі збори Манітобського Правничого Товариства та Правничої Фундації Манітоби, на яких доповідав кол. канадський прем'єр - міністер Джон Діфенбейкер на тему „Пів століття в історії громадянських вольностей". У своїй доповіді Джон Діфенбейкер дав перегляд розвитку принципу пошанування основних прав людини в Канаді та в країнах Британського коммонвелту, а також на міжнародній арені, вказуючи на факти порушування тих прав і на брак належної реакції не такі порушування збоку міжнародної спільноти. Великим позитивом є той факт, говорив він, що маємо Загальну Деклярацію Прав Людини Об'єднаних Націй, але вагу цього факту зменшує це, що постанови Деклярації не перестерігаються всіми державами, ані не видно намагань примусити держави цих постанов придержуватися. Як приклад такого незадовільного стану Діфенбейкер наводив Совєтський Союз. Коли ще у відношенні, наприклад, Південної Африки, Родезії чи португальських володінь в Африці ОН займає якесь становище, то факти порушування прав людини в СССР остаються поза увагою світу. Це діється, не зважаючи на те, що Совєтський Союз „явно заперечує основні права і навіть відмовляється розглядати право на самовизначення таких країн як Україна, балтицькі держави, хоч таке право на самовизначення є обов'язковим принципом чартеру Об'єднаних Націй. В країнах Совєтського Союзу інтелектуалістів саджається у концтабори, чи засуджується до психіятричних лікарень. Християнів та жидів переслідується у щораз більшому числі, але ні сліду немає, щоб Об'єднані Нації в цій справі щось зробили. Я затривожений тим, що Канада не поставила внеску на Генеральній асамблеї ОН, щоб засудити все це, що там діється. Насправді, від вересня 1960 р. на засіданнях Генеральної асамблеї ОН ні один голова канадської делеґації, ані державний лідер не підняв голосу в ОН проти тих злодіянь в СССР і проти порушування прав людини, що перетворилися в епідемію". Свої завваги на цю тему Джон Діфенбейкер закінчив твердженням, що хоч закони і декларації в справі прав людини мають свою вагу і відіграють в збереженні цих прав окреслену ролю, то все таки, „найважливішим оборонцем цих вольностей є публічна опінія, яка в умовах демократії має велику можливість покінчити зі злодіяннями проти пошкоджених індивідів". У зв'язку з цим виступом Діфенбейкера в обороні основних прав людини варто нагадати, що власне за його урядування в Канаді прийнято Декларацію прав людини. Під сучасну пору він очолює Міжнародний Комітет Оборони Прав Людини в СССР і вже декілька разів виступав в обороні переслідуваних українських діячів. Виступ Джона Діфенбейкера знайшов відгомін в канадській англомовній пресі. „Вінніпеґ Трібюн" та „Вінніпеґ Фрі Пресс" зокрема відзначили ту частину його промови, в якій він говорив про порушування прав людини в СССР.

Вимагають застосування багатокультурного принципу в канадських радіомовленнях

Оттава. — На засіданні Палати громад 22 лютого було поновно заторкнено питання багатокультурности в Канаді та методів практичного застосування цього принципу. Посол Стен Шелленберґер зажадав з'ясування заходів, що їх плянує уряд на відтинку канадських радіомовлень та телевізійних пересилань, щоб з їх допомогою поширити у щоденному житті країни принцип багатокультурности. Державний секретар Джеймс Фалкнер поінформував, що якраз тепер закінчилося переслухування в цій справі в Монтреалі перед Канадською комісією для справ радіо та телевізії і уряд очікує звідомлення та рекомендацій цієї комісії. Знову ж посол Джек Епп заквестіонував доцільність переведеного переслухування в цій справі в Монтреалі, бо питання стосується радіостанції у Вінніпезі. На думку посла Еппа, таке переслухування повинно було бути у Вінніпезі, а також з боку федерального уряду повинні бути пороблені заходи, щоб забезпечити „встановлені звичаєві права багатокультурних груп в районі Вінніпеґу". Міністер Стенлі Гайдаш відзначив у відповідь, що йдеться тут про політику уряду і коли щонебудь в цій справі повинно бути зроблене, то уряд про це своєчасно повідомить у прийнятій формі.

Світова управа ТУСМ підсумовує діяльність, плянує на майбутність

Филядельфія. — 2 березня тут відбулося засідання Світової Управи Т-ва Української Студіюючої молоді ім. Міхновського, яке мало за завдання зробити підсумки діяльности ТУСМ за час від Світового Конґресу у вересні 1972 по кінець лютого 1973 та застановитися над плянами на найближче півріччя. Звідомлення з діяльности подали голова Світової Управи Богдан Футала, скарбник Мирон Биц, пресовий референт Аскольд Лозинський, секретар — Рома Лісович та ідеологічно-політичний референт Роман Сеньків. Про стан на організаційному відтинку в ЗСА інформації подав голова Крайової управи Олесь Черінь, а про ситуацію в Канаді розповів Любомир Квасниця. Присутні познайомилися також з діяльністю ТУСМ в Арґентині, який очолює д-р Ярема Тауридський. Про діяльність і пляни Сеньйорату ТУСМ поінформував голова управи Сеньйорату д-р Михайло Сосновський. У звітовому часі управа координувала діяльність крайових організацій, з яких найактивнішим був ТУСМ в ЗСА. Найбільше уваги ТУСМ присвятив справі оборони переслідуваних українських діячів в Україні. В рямках цих акцій відбувалися протестаційні збори і демонстрації, були роздані тисячі інформаційних листівок, брошур і памфлетів, переведено ряд розмов з різними політичними діячами. Чимало зусиль Світова управа віддала організаційним справам. З цією метою були видані інформаційні бюлетені, а також представники управи відвідували окремі організаційні осередки, де мали зустрічі з членами. Заплянувано посилення внутрішньо організа-

(Закінчення на ст. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

В країні беззаконня

Ревеляції про те, в яких умовах відбувався суд над київським математиком і кібернетиком проф. Леонідом Плющем, показові й характеристичні для всієї системи совєтського беззаконня, що його совєтська пропаганда і її підспівувачі на Заході намагаються визначати такими термінами, як „совєтське правосуддя", „соціялістична законність" тощо.

Судили Леоніда Плюща, привезеного до Києва із ославленого кагебівського Інституту судової психіятрії ім. Сербського у Москві не на основі тих чи інших доказових матеріялів і зізнань свідків, але ж на основі доручень КҐБ і проведених у Москві психіятричних діягноз чи пак експертиз, вибираючи із них ту, яка найбільш відповідала заздалегідь встановленому органами КҐБ вирокові — досмертне ув'язнення в психіятричній тюрмі.

Відбувався суд не тільки без доказових матеріялів, але й навіть без участи самого підсудного — Леоніда Плюща. Вимогу оборонця проводити розгляд справи в присутності підсудного, тобто дотримуватися процедури обов'язуючої в усьому цивілізованому світі, київський обласний суд під проводом судді Дишеля відкинув, заявляючи, що „суд не вважає цього за потрібне".

Що більше, уся комедія суду проходила знову ж, як у багатьох судових процесах проти арештованих діячів української культури, за закритими дверми. Не допустили на суд навіть найближчої родини — дружини і сестри Леоніда Плюща; їм дозволено тільки вислухати винесений нібито судом, а насправді ж встановлений органами московського КҐБ жорстокий вирок — доживоття — тобто неминучу смерть у психіятричній лікарні.

Не дозволив суд дружині Л. Плюща, навіть на побачення із чоловіком, відсилаючи її до ... КҐБ. Туди ж спрямував совєтський суддя і всі заходи оборонця, родини і друзів засудженого в справі проведення касації — поновного розгляду винесеного обласним судом вироку. Спрямування судді було ж таке показове, як цілий суд над Леонідом Плющем: Ідіть до КҐБ! Вам усе скажуть в КҐБ!

Цими словами визначена уся система совєтського беззаконня.

Невдачний шантаж

Заява уряду Північного В'єтнаму, що він припиняє звільнювання американських полонених тому, що ЗСА і Південний В'єтнам порушують договір про перемир'я у В'єтнамі, була спробою шантажувати Америку тими нещасливими військовиками, які дісталися в комуністичний полон. Спроба шантажу не вдалася і доказала знову, що комуністи в усьому світі мають тільки дуже поверхове і дуже помилкове уявлення про відносини в різних вільних країнах, зокрема й особливо в Америці. Американське суспільство надзвичайно вразливе на пункті своїх батьків, синів і братів у комуністичному полоні. Президент Ніксон тому надзвичайно зріс в очах всіх американців, що він таки добився звільнення полонених серед таких обставин, щоб вони верталися у гордому переконанні, що їх жертва не було даремною. Постава ж вертаючих з полону американських старшин, сповнена льояльности супрови їхнього верховного командувача, ще більш поглибила настрої, які вимагають якнайшвидшого повороту „додому" всіх полонених.

Президент Ніксон цілком недвозначно перестеріг комуністів, що він не дозволить пов'язувати поворот полонених з будь-якою іншою справою, як тільки відкликанням військ ЗСА з В'єтнаму. У відповідь на ту спробу комуністичного шантажу — припинено від'їзд американських вояків з В'єтнаму, припинено теж очищування комуністичних портів з мін. Ніксон мусів теж напевно негайно передати дипломатичним шляхом в'єтнамським комуністам, щоб вони припинили такі погані жарти коштом полонених і коштом почувань найширших кіл американського народу. Коли Ніксон не завагався перевести під Різдво минулого року масове бомбардування Ганою і Гайфонгу у відповіді на тактику крутійства і зволікання в засекречених переговорах з Генрі Кіссінджером, то він не завагався б проявити ще виразніше американську збройну потугу в обороні полонених.

Показалося ще раз, що тільки рішучість і сила імпонують комуністам. В'єтнамські комуністи негайно завернули у справі полонених і внаслідку в минулу суботу відлетіла вже з В'єтнаму чергова група американських героїв, що їх мораль не заламалась за дротами комуністичних таборів.

В. Ткач

ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНІ УСПІХИ ЗСА І МОСКВА

Як виглядає, кінець війни у В'єтнамі — це тільки початок зовнішньополітичних успіхів през. Ніксона. На це вказує нова активність в ділянці зовнішньої політики ЗСА в різних напрямках.

Подорож дорадника президента Кіссінджера до Китаю і Японії має, мабуть, далеко більше з н а ч ення, ніж це виглядає на перший погляд. Очевидно, Кіссінджер поїхав до Пекіну для того, щоб домагатися здійснення приобіцяного, правдоподібно, дальшого поглиблення відпруження після закінчення в'єтнамської війни. Наступні розмови в Токіо мають, очевидно, безпосередній зв'язок з консультаціями в Пекіні, коли взяти до уваги, що і між Японією та червоним Китаєм вже сталося відпруження. Якщо ЗСА затіснять свої взаємини з цими двома азійськими потугами, які мають всі підстави „косим оком" споглядати на совєтську імперіялістичну політику, то тим самим ЗСА будуть на довгий час забезпечені від усяких інтриг Москви в просторі Пацифіку.

Друга справа, щодо якої вже намічуються різні заходи, — це полагодження конфлікту на Близькому Сході. Недавні розмови през. Ніксона з йорданським королем Гуссейном, після того приїзд до Вашингтону дорадника президента Єгипту Ісмаіла, приїзд туди ж Гольди Меїр, голови ізраїльського уряду — все це вказує на посилену активність в напрямку знайдення можливостей хоч частинного полагодження арабсько - ізраїльського конфлікту. Ця справа не виглядає тепер безнадійною, бо арабські держави відчули хіба, що не можуть сподіватися аж на таку допомогу від СССР, яка б дозволила їм відновити воєнні дії проти Ізраїлю. Відчувається також — не тільки в Єгипті — рішучу волю арабів не допустити до більших впливів Москви внутрі їх країн: як повідомляє преса, в Іраку знешкоджено недавно пробу перевороту „просовєтських активістів", а також у Сирії арештовано чимало комуністів, які вели роботу для СССР. Арабські держави радо приймають совєтську допомогу проти Ізраїлю, але вони бороняться від проникання комуністично - совєтських впливів у своє внутрішнє життя. Здається, що араби зрозуміли, про що йдеться Москві: ґеґемонія в арабських державах у першу чергу, а не підтримка їх антиізраїльських дій. Така ситуація улегшує пляни през. Ніксона. Якщо йому вдасться дійти до якогось порозуміння з арабами і забезпечити для ЗСА потрібний їм імпорт нафти з Близького Сходу — це буде чималий успіх.

Правдоподібно рівнобіжно із справою Близького Сходу, а не після її остаточного полагодження, з б і льшиться активність американської політики на е в р опейському континенті. Якщо політиці ЗСА вдасться досягти того, щоб запляйнована Европейська Конференція Безпеки і Співпраці не обернулася у поважний зріст впливів СССР в країнах західньої Европи і якщо рівночасно з цим през. Ніксонові вдасться принаймні „залатати" труднощі в ділянці господарчо-валютовій з країнами поширеної недавно Европейської Господарчої Спільноти — це буде новий успіх для американської політики.

Що є причиною цих зарисованих успіхів американської політики? Чи їх треба приписати зручності „дипломатичного вундеркінда" Кіссінджера, чи тій обставині, що після закінчення війни у В'єтнамі Америка може знову говорити „з позицій сили"? Очевидно, і те і друге грає свою ролю. Але, позатим, як це не парадоксально звучить, нам видається, що джерело дипломатичних успіхів ЗСА лежить у Москві... Москва не хоче яких би то не було зовнішніх ускладнень, навіть (в сучасний момент — треба це підкреслити) боїться їх. З притиском треба підкреслити, що йдеться тут не тільки про небажання світового збройного конфлікту, тим більше з ужиттям нуклеарної зброї (чого ніхто в світі не хоче), але навіть якихось більших льокальних конфліктів чи навіть тільки „зовнішніх ускладнень", які б п е рекреслили пляни Москви щодо бажаного їй (знову ж таки — саме в сучасний момент) „відпруження" із Заходом. До такої політики змушує Кремль (про що ми вже не раз писали) скрутне внутрішнє становище в СССР — при чому на перше місце висуваються тут не опозиційні настрої серед інтеліґенції в усьому СССР, не національні рухи спротиву в Україні й інших неросійських республіках, але насамперед величезні труднощі господарського характеру, що їх нелегко усунути за короткий час і які потребують сливе далекойдучих змін в господарці СССР, що можуть привести до дальших ускладнень і які вимагають великого відтинку часу на їх здійснення.

І тому Москва, хоч усі згадані потенціяльні успіхи американської політики — зворот у В'єтнамі, зарисоване наближення ЗСА з червоним Китаєм і дальший союз з Японією, можливості полагодження арабсько - ізраїльського конфлікту й збільшена активність Вашингтону в Західній Европі — б'ють властиво по інтересах СССР і його імперіялістичній політиці, тому вона змушена робити „добру міну до поганої гри" і не протиставитися — принаймні відверто — заходам американської політики, що й уможливлює успіхи цієї останньої. Тому, рівнобіжно з іншими потягненнями аме-

(Закінчення на стор. 3-ій)

„ПЕРВЫЙ В МИРОВОЙ ПРАКТИКЕ"

Кожна імперія прагнула бути великою, понадвеликою, грандіозною. Єгипетські фараони будували велетенські піраміди. Московського царя Петра І поспішно назвали „Великим". Гітлер наказував вивішувати в Мюнхені під час партійних з'їздів колосальні прапори. В Совєтському Союзі ставлять тепер пам'ятники - велетні. Поблизу Каховки є такий пам'ятник „тачанці" з запряженими кіньми, в понад 20 разів більшими, чим нормальні, сказати б, людські коні. Імперія хоче мати свої коні, і вони повинні бути колосальними. Імперія повинна дивувати світ, викликати і захоплення, і переляк. Візантійська імперія хотіла вразити нашу княжну св. Ольгу: для цього в імператорському палаці пускали механічних левів, птахів тощо, гриміла музика і з пащеки диковинного звіря йшла пара...

Покищо новочасна московська імперія у формі СССР вражає світ демагогією, переслідуванням націй і людей, чингісханською жорстокістю, середньовічним деспотизмом. Є багато прикладів, які дійсно можуть вражати. Колишня царська імперія експортувала хліб — СССР закуповує на сотки мільйонів долярів, і то в країнах, які він збирається „перемогти". СССР у час, коли у В'єтнамі підписували перемир'я, послав на територію Східньої Німеччини танки, і підкотив їх тепер аж 2 000, при чому переважно найновішої конструкції, типу Т-64, за п о в і д о мленням „Франкфуртер Рундшав". Це тоді, коли в Гельсінкі працюють різні комісії для скликання конференції „Европейської безпеки", роззброєння і т. д. Дивуватись дійсно можна, і то відразу на два боки: дивуватись безприкладному цинізмові Москви — і безприкладній політичній наївності Заходу, як може здаватися на перший погляд. Та коли вдумаєтеся в найновіші, складні й великі, маневри сил НАТО, то ця наївність далеко не безмежна...

„Первый в мировой практике", себто „Перший у світовій практиці" — це той механічний рикаючий лев з візантійських часів, яким СССР хоче прикрити латки на своєму робочому і на своєму святковому одязі, бо цілого немає й досі, після 50 років. Часом ця першість обертається у щось таке, коли вже й сміятись не можна: за московським пляном 40 літ тому 7 мільйонів українців загинули від голоду на найбагатшій землі Східньої Европи! До багатьох московсько - большевицьких першостей можна зарахувати й нечувану в цивілізованому світі практику заборони селянинові покинути село, позбавлення селянина основного документу в СССР, пашпорту. До цієї ж серії належить і стягання татарського викупу з неволі — десятків тисяч рублів з людини, яка добивається права на еміґрацію. І найновіший додаток до серії похмурих картин в 50-річчя створення СССР — заведення харчових карток у кількох містах, в тому і в Астрахані - Горькому над Волгою, де населення має діставати на 1 місяць 250 грамів масла і 8 кілограмів картоплі. Вілорусь, котра наполовину харчується картоплею, мусить продавати в спішному порядку „державі", читай Москві, картоплю, оту дорогоцінну „бульбу", як її звуть білоруси; і з Польщі везуть ешелони картоплі до братської Москви, бо до того догосподарювалася імперія з манією першости.

Заголовок для цієї статтейки взято з московської „Правди" з 15-го лютого 1973 року. В нарисі „Морський щит міста" розповідається, що Ленінград, місто над Невою, часто зазнає великих втрат через затоплення деяких, особливо прибережних, районів. Місто розбудовується, і в район щорічної загрози потрапляє дедалі, то більше будинків. Справжній потоп стався ще в Санкт Петербурзі, як спершу назвали те місто, у 1725 р., після його збудування на українських та білоруських кістках царем - імператором Петром І. Тоді прибережну в'язницю з 300 в'язнями змило в море. Тоді ж розпинатель України кинувся було рятувати потопаючих, простудився і вже не встав. Дійсно, мертві козаки помстились над імператором! Прорубане ним „вікно в Европу" стало причілком для північних атак, включно з Фінляндією за Сталіна, але стало також об'єктом величезних державних субсидій і доплат. Досить пройти доброму циклонові через Ленінград, як втягнені ним, немов у лійку, маси води заливають нижчі частини міста, льохи і над льохами, вода може піднятись до 5-6 метрів. Прокладали там канали ще за Петра І, припускаючи, що ними вода з річки Неви „кудись дінеться", але вона нікуди не дівається, лише нищить місто.

Що ж вирішили? Вирішили і вже починають класти 26-кілометрову загату-дамбу з заліза й бетону, щоб нею відгородити суворі води Балтицького моря від Ленінграду. Такий п р о є к т справді перший у світовій практиці, як про це писала „Правда". Але також чи не вперше у світовій практиці з волі царя - імператора, без запиту тогочасних скромних інженерів, — заклали на багнах над Невою місто! Для виконання нового пляну доведеться вийняти 19 мільйонів кубометрів ґрунту, засипати 15 мільйонів кубометрів піску й каміння, змонтувати 25 000 тонн металоконструкцій, щоб та гребля не впала під натиском хвиль і щоб по ній могли їздити авта.

Врешті - решт черговий ґрандіозний плян — розплата за царську фантазію й незнання — охорони Ленінграду від морських хвиль (і чужих підводних човнів) буде виконаний, приблизно в 1975 році. Питання в тому, хто за його виконання буде платити? З кого знову будуть здирати „латану сорочку", про яку писав Тарас Шевченко, згадуючи про царя - ката.

Очевидно, в Ленінграді живуть люди, і треба якось таки захистити їхні льохи з американською мукою та білорусько - п о л ь ською картоплею від частих затоплювань солоною морською водою. Тільки для чого звичайне виправлення помилки півграмотного і м п ератора возводити до категорії світової та ще й комуністичної першости?

Леонід Полтава

АЛЬМАНАХ УНС НА РІК 1973

При зміні року з приємністю зустрічаємо гостя, яким є календар - альманах. Ми навіть стаємо неспокійними, хвилюємося, коли цей гість запізнюється, не приходить на час. Альманах Українського Народного Союзу старається бути точним, бажає на час прибути в гості, щоб не турбувати господаря. Був він точний і цього, 1973-го року. Прибув, як звичайно, в гарному оформленні, як пристало на гостя, що шанує і господаря, і себе. Про гарне оформлення подбав артист - маляр Богдан Титла.

Вітаючись з Альманахом-гостем, господар перелистковує спочатку всю книжку, щоб ознайомитися загально з її змістом, а потім уже вдається до деталів. Зробимо так і ми. Коли висловитися про зміст Альманаха УНС за 1973-ій рік загально, треба сказати, що складено його за принципом попередніх річників — то значить: в основному Альманах присвячений роковинам видатніших подій історії українського народу. Перше місце займають 100-і роковини від заснування Товариства ім. Шевченка, що стало згодом Науковим Товариством ім. Шевченка. Цій події присвячено чотири статті: Василя Стецюка „У сторіччя Наукового Товариства ім. Шевченка", Василя Лева „Наукова й видавнича праця НТШ", Матвія Стахова „НТШ в краю і на еміґрації" і Пантелеймона К о в а лева „Значення НТШ в історії української наукової і літературної мови". Всі статті про НТШ, як бачимо, доповняються і тим самим творять суцільний образ про це заслужене для української науки товариство.

Другою справою, що її відзначив Альманах УНС, — це 40-ві роковини великого голоду в Україні. Статтю про цю трагічну подію написав Вячеслав Давиденко. Крім голоду в 1933-му році, автор згадав і про інші штучні голодові катастрофи, а саме про голодову катастрофу в 1921-2 роках і про голод, що мав місце безпосередньо після другої світової війни.

Обширною статтею одного з найкращих живучих Франкознавців Луки Луцева відзначено 100-і роковини літературної творчости Івана Франка. Стаття так і зветься „Століття літературної творчости Івана Франка". Коли ми вже при літературних справах, треба згадати про статтю Володимира Янева під назвою: „Соціологічний аспект творчости Ігоря Калинця в його 'Поезіях з України'". Ігор Калинець — як відомо — це молодий сучасний український поет, який був суджений недавно в Україні большевицьким судом і засуджений на 9 років ув'язнення.

Зі справ, що відносяться до життя української еміґрації в Америці, в Альманаху УНС за 1973-ій рік заторкнені: 80-і роковини українського часопису „Свобода" і 40-ві роковини англомовного додатку до цього часопису „Українського Тижневика". Цій справі присвячені статті: „Газета хрестоносних походів" Антона Драгана, „Книжкові видання „Свободи й УНСоюзу" Богдана Кравцева, „Свобода і Далекий Схід" Івана Світа. Стаття про англомовний Тижневик написана англійською мовою і належить перу Зенона Снилика. З поточних подій життя на еміґрації вибрано справу катедр українознавства при Гарвардському університеті. Цій справі присвятив свою обширну статтю Ярослав Падох. Назва статті звучить: „Правні основи Гарвардського Центру У к р аїнських Студій".

Є в Альманаху дві статті — присвячені окремим постатям, а саме стаття Леоніда Полтави, яка розказує про англійського капітана Джона Сміта, що жив наперекомі 16 і 17 сторіч і мав певне відношення до України, і стаття Петра Стерча про Августина Штефана — політичного діяча Карпатської України, який 11 січня цього року закінчив 80 років життя. До цієї категорії статтей можна зарахувати і статтю Івана Кедрина „Призабутий епізод". Кидає вона певне світло на постать проф. Кирила Студинського у зв'язку з конфліктом професора з Видавничою Кооперативою „Червона Калина", яка видала в 1931 р. книжку Віталія Юрченка „Шляхами на Соловки".

Читачеві Альманаха Українського Народного Союзу за 1973-ій рік кидається ввічі пропорційно мала кількість суто літературного матеріялу. Є в Альманаху 6 віршів — живучих і неживучих поетів, нарис Любови Коленської „Д ж мелиний спів" і гуморескa Ікера „Науковці". Новістю в цьогорічному Альманаху є резюме в англійській мові важливіщих статтей.

Альманах, р о з уміється, має і календарну частину зі статтею „Що таке „календар?", в якій подано історію календаря.

Відносно багато місця відведено в Альманаху для оголошень. Забрали вони 32

(Закінчення на ст. 4-ій)

СКРИПКА МАТВІЯ АЛЬБАНІ

За музичним журналом „Акорд" з 1913 р. подав Ст. Сорочинський

(1)

Молодий чоловік ходив по кімнаті й грав на скрипці. З-під смичка ллялися співучі звуки. Манера його гри і вправність показували, що він присвятив чимало часу на вивчення цього мистецтва. Дивлячись на нього здавалось, що він без ніякого труду виконує найтрудніші акорди.

Шляхетні окреслення скрипки з гарно піднесеними зводами дек виявляли не абиякого майстра. На дні інструмента збереглася пожовкла наліпка, на якій грубим почерком було написано: Mathias Albanus fecit in Tyrol Bolsani 1644.

Закінчивши грати, молодий чоловік підійшов до столу і поклав на ньому свій інструмент.

*

Згадав він себе, коли ще був малим хлопцем і жив із своєю матір'ю в умебльованих кімнатах. Йому було тоді десять-дванадцять років. Яскраво запам'ятався йому цей спомин. Там бо склалась одна подія хоча і не важлива по своїй суті, але важлива тим, що вона вирішила його покликання.

Йому подарували скрипку.

Далекий родич — двоюрідний його дядько — великий аматор музики, одного разу приїхавши до того міста в своїх справах, обдарував свого племінника скрипкою. Правда, хоч та скрипка була й не дорога, але новенька. Хлопчина був тим подарунком дуже задоволений і цілими днями носився з своїм інструментом.

Поруч з їхнім помешканням жив старенький пан. Рідко виходив він з свого помешкання. Хлопчина чогось його боявся, а коли йому часами приходилось зустрічатися з тим паном, лякливо відвертався і старався не попадатися на очі тому „лихому" панові.

Одного разу, зустрівшись з тим паном, хлопчина хотів був боком пробратися повз нього, коли велика зморшкувата рука старого лягла хлопчині на плече, а тремтячий голос промовив:

— Зажди малий і не бійся мене. Я знаю, що ти граєш на скрипці. Я теж скрипаль. Ходи зі мною. — Взявши хлопчину за руку, старий повів його до себе.

Велика кімната, в яку завів старий свого молодого гостя, була заставлена м'якими меблями з вицвілою матерією та застелена килимами. Тут же стояла етажерка з купою нот і паперів. На долішній полиці були футерала з музичними інструментами.

Старий скрипаль довго порпався в нотах, витягнув зошита в зеленій палітурці і, подаючи його хлопцеві, промовив:

— Оце тобі ноти. Бери їх і вчись.

Старий погладив хлопця по голівці і посадив його собі на коліна.

— Ти мені сподобався, — продовжував старий, — я чув твою гру. Коли ти будеш старанно вчитися, з тебе вийде добрий скрипаль. Ти наполегливий — а це дуже добре. Для скрипаля терпеливість — перше діло. У тебе й слух теж добрий. А тепер йди до своєї мами і попроси її, щоб знайшла тобі доброго вчителя.

Бачачи, що хлопець ніяковіє, він продовжував:

— Не бійся! Не бійся мене! Я добрий. Ну, поцілуй мене і йди до матері ...

Він ще раз погладив хлопця по голові і провів його до дверей.

Так почалося їх знайомство.

Вернувшись до себе, хлопець розповів матері про свою зустріч із старим музикою і показав їй зошит нот, що його подарував той музика.

Для хлопця не були зрозумілі ті чорні крапки з хвостиками, що помережали листки на зошиті, також написи чужою мовою.

Мати пояснила йому, що це є школа для скрипки „Кампаньолі", разом з етюдами якогось невідомого автора.

Хлопець без зацікавлення вислухав пояснення матері й заховав зошита поміж старих книжок, що залишилися по смерті батька.

А час непомітно проходив. Бажання старого скрипаля не було виконане.

Іншим разом, зустрінувшись з хлопцем, старий скрипаль запитав його про вчителя. Хлопець, засоромившись, відвернувся і відповів, що його мати дуже бідна ...

Старий похитав головою і промовив:

— Я сам би взявся тебе вчити, але не можу: сам бачиш, що я старий, недужий і не часто виходжу з своєї кімнати.

Незабаром хлопчину віддали до гімназії, і він уже не мав часу грати на скрипці.

Для молодого скрипаля почалося нове, трудне життя.

*

Так пройшла зима, минули Великодні свята, і непомітно прийшла пора на іспити...

Одного разу старий скрипаль закликав до себе свого молодого друга. Хлопець уже звик до старого і з охотою пішов до нього. Завжди суворий скрипаль привітав його ласкаво, підвів до етажерки і, в к а з у ю ч и на скриньки, м'яким голосом промовив:

— Отож, мій друже, в оцих скриньках лежать скрипки ... — По цих словах, вказуючи на одну скрипку, сказав: — Це моя власна скрипка, придбана ще тоді, коли я лише починав учитися грати. Друга — подарунок одного померлого скрипаля.

Далі він продовжував:

— Я вже давно покинув грати, але раніше багато грав. На оту скрипку не варто б і дивитись, але ось цю я тобі покажу.

По цих словах він відкрив шкіряний футляр, і хлопець побачив зовсім нову скрипку, що мов недавно вийшла з рук майстра. Схилившись над нею, старий довгенько любовно милувався нею.

— Цій скрипці понад 250 років, — зідхнувши тяжко, промовив старий скрипаль. — Бачиш, як вона добре збереглась, ніде не пошкрябана, немає на ній ні одної розколини, навіть цілком збереглося лякування. Її подарував мені скрипаль на прізвище Альбані. Він був нащадком того самого Матвія Альбані, підпис якого ти бачиш усередині скрипки. Він віддав мені цей інструмент з умовою, щоб я не продавав і не вимінював на іншу. Переходячи з роду в рід, ця скрипка, згідно з заповітом, не повинна попасти до чужих рук, окрім спадкоємців по прямій лінії. Але перед своєю смертю останній Альбані, знаючи, що рід їхній вже закінчився, цей інструмент передав мені з умовою, щоб і я його не міняв і не продавав, а передав своєму синові.

Історія цієї скрипки така:

У Ботцені в Тиролі жив і виробляв скрипки молодий майстер Матвій Альбані. Його інструменти, а також інших тодішніх майстрів цінилися не надто високо: по 5-10 гульденів за скрипку.

Матвій Альбані цілковито присвятив себе улюбленій справі і незабаром його скрипки здобули велику славу. Наслідуючи взірцям Аматі й Штайнера, Матвій Альбані згодом виробив свої типові особливості інструментів, але й не уникнув помилок більшости тодішніх майстрів, що виробляли верхні деки своїх скрипок зовсім плескатими без усяких потовщень усередині поміж ефами, що потім так легко помітив і відкинув Антоній Страдіваріюс. Внаслідок того скрипки Альбані не мають великого сильного тону, не „несуть звука на далеку віддаль" як у Страдіваріюса, зате звучать надзвичайно м'яко й співучо, особливо басок і терція, що нагадують тембр альта.

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО ПЕРЕСЛІДУВАНИХ В УКРАЇНІ! ВКЛЮЧАЙМОСЯ В АКЦІЇ ЇХ ОБОРОНИ!

БАГАТО ДЕМОКРАТИЧНИХ ДІЯЧІВ У НЮ ЙОРКУ зголошують свої кандидатури на вибори посадника цього міста. Між зголошеними формально є вже колишній інспектор поліції Сенфорд Ґарелік, член міської ради Постел, члени Леґіслятури Блументол і Коч та інші.

„СОЮЗІВКА на ВАКАЦІЯХ"!

З ОГЛЯДУ

на вакації працівників „Союзівки"

СОЮЗІВКА буде ЗАКРИТА

НА МІСЯЦЬ БЕРЕЗЕНЬ 1973 РОКУ

НІЯҐАРСЬКИЙ ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ УНС

повідомляє, що

в неділю, 11 березня 1973 року

о год. 2-ій по полудні в домівці

УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ

при 177 Ніяґара вул., Ст. Кетеринс, Онт., Канада

— відбудуться —

РОКОВІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ НІЯҐАРСЬКОЇ ОКРУГИ

в яких повинні взяти участь: голови, секретарі, касирі й інші урядовці та конвенційні делеґати слідуючих Відділів:

Торольд ч. 412; Ст. Кетеринс чч. 427, 454; Ніяґара он де Лейк ч. 468; Велланд ч. 461; Ґримзбі ч. 451; Гемилтон чч. 416, 458 і 462.

ПРОГРАМА ЗБОРІВ:

1. Відкриття;
2. Вибір Президії;
3. Відчитання протоколу минулорічних Зборів і прийняття його;
4. Звіти членів Окружної Управи і Відділових секретарів;
5. Дискусія над звітами і уділення абсолюторії Управі;
6. Вибір Окружної Управи на 1973 рік;
7. Обговорення пляну праці в біжучому році;
8. Внесення й запити та закриття Зборів.

На Зборах буде присутній

головний радний і обласний організатор п. ВАСИЛЬ ДІДЮК

Вельмишановних Урядовців Відділів та Делеґатів просимо відложити в цей день всі інші заняття і прибути точно на Збори. Ріст і розбудова Українського Народного Союзу, в'яжеться з зростом і розбудовою цілого нашого українського життя у всіх ділянках його.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Ефим Омельченко, гол. Осип Фаренич, секр.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ ПЕРТ АМБОЙСЬКОЇ ОКРУГИ

повідомляє, що

в неділю, 11-го березня 1973 року

в залі

УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ПАРАФІЇ

в Картерет при 719 Рузвелып Аве.

о год. 3-ій по пол.

— відбудуться —

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Перт Амбойської Округи УНС

НА ПОРЯДКУ ДНЯ НАРАД:

1. Відкриття. 2. Вибір Президії. 3. Вибір Номінаційної Комісії. 4. Прийняття протоколу з попередніх загальних зборів. 5. Звіти членів Управи і Контрольної Комісії. 6. Дискусія над звітами. 7. Уділення абсолюторії управі. 8. Доповідь представників УНС. 9. Вибір Управи і Контрольної Комісії на 1973 рік. 10. Прийняття внесення і побажання. 11. Закриття зборів.

До участи в зборах зобов'язані всі предсідники, секретарі, їх заступники, касири, організатори і конвенційні делеґати слідуючих Відділів УНСоюзу:

104, 155, 168, 209, 294, 312, 332, 342, 344, 349, 353, 372.

У зборах візьмуть участь Головні Урядники УНСоюзу:

УЛЯНА ДЯЧУК — головний касир

СТЕПАН ГАВРИШ, гол. радний і асистент керівника організаційного відділу

ПІСЛЯ ЗБОРІВ СПІЛЬНА ПЕРЕКУСКА.

ОКРУЖНА УПРАВА:

Архиєпископ Марко Гундяк (почесний голова) Омелян Граб (голова)

Дарія Оріховська (секретар)

Об'єднання Католицьких Українських Молодих Мужчин у Монтреалі видає стипендії

Монтреаль. — Об'єднання Католицьких Українських Молодих Мужчин, ОКУММ, у провінції Квебек у Канаді вже 9-ий рік приділює стипендії українській молоді для заохочення до студій. Об'єднання працює з благословенства єпископа Ізидора Борецького, який є почесним патроном Фундації, що збирає й займається розприділюванням стипендій. Стипендії дістають переважно українські студенти в Монтреалі, останньо 8 осіб. До надання таких стипендій заохочував сл. п. о. Йосафат Жан, ЧСВВ, нащадок французьких емігрантів у Квебеку, який вивчив мову та велику частину свого життя присвятив службі українцям у Канаді, і який помер у 1972 р. Президентом Об'єднання є В. Третяк. Об'єднання видає неперіодичні пропам'ятні публікації у формі книжечок — на спогад про кожнорічне уділення стипендій Фундації ім. Впр. о. Жана, ЧСВВ. У найновішому виданні з осени м. р. поміщено лист єпископа Ізидора, бібліографія сл.п. о. Жана, огляд творчої праці мистця В. Курилика, статті на різні теми, деякі матеріяли українською, деякі англійською мовою. Від 1964 року Об'єднання і Фундація при ньому приділили для потребуючих українських студентів до 1971 року включно 5 325 долярів, в середньому по 200 і по 100 дол. на студента. Коротку історію ОКУММ опрацьовує один із активних діячів Об'єднання Василь Данчишин. Ця організація має за завдання „об'єднати усіх українських молодих мужчин для співпраці зо священиками в розвитку культурно-освітньої праці для добра Української Громади католицького віровизнання в Канаді".

УРЯД ДОМІНІКАНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ПОВІДОМИВ, що незабаром він переведе в країні далекосяглу земельну реформу, наділяючи найбільш убогих селян землею. Аграрної та й інших реформ домагалися різні прошарки населення тієї південноамериканської держави. З нагоди 129-ї річниці державної незалежности Домініканської Республіки, президент Балаґуер повідомив про заплановані реформи та закликає до спокою.

БІБЛІОГРАФІЯ ПРАЦЬ ЧЛЕНІВ НТШ В АМЕРИЦІ

I. Підготовляється до друку бібліографія публікацій в рамках НТШ в Америці за роки 1948-1972, а також бібліографія наукових праць членів НТШ в Америці за ті роки, виданих книжками або брошурами у інших видавництвах будьякою мовою, або наукових статтей у чужомовних наукових збірниках чи наукових журналах.

I. Деякі видавництва не надіслали досі до бібліотеки НТШ в Ню Йорку належних примірників цих публікацій. Тому просимо всіх членів НТШ в Америці, яких праці були опубліковані у інших видавництвах, щоб вони до 30 днів надіслали на адресу НТШ в Ню Йорку, 302 West 13th Street, New York, N.Y. 10014 список цих своїх публікацій, подаючи повну бібліографію тих видань, а саме: наголовку, місця і року видання, кількости сторін, розмір книжки і назву видавництва.

ПРЕЗИДІЯ НТШ в АМЕРИЦІ

Торонто, Онтаріо Відділ УНСоюзу 432

УПРАВА ВІДДІЛУ 432 в ТОРОНТО

повідомляє всіх своїх Членів, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в неділю, 11-го березня 1973 р.

о год. 2:30 по пол.

в ЗАЛІ ФІЛІЇ УНО — ТОРОНТО, ЗАХІД

при вул. 105 Едвін, Торонто 9

З ТАКИМ ПОРЯДКОМ НАРАД:

1. Відкриття і вшанування пам'яти померлих членів;
2. Відчитання протоколу з попередніх зборів і його прийняття;
3. Звітування членів Управи;
4. Звіт Контрольної Комісії;
5. Дискусія над пропробленою працею;
6. Уділення абсолюторії уступаючій Управі;
7. Вибір нової Управи Відділу;
8. Обговорення організаційної праці на біжучий рік;
9. Внески й питання;
10. Закриття.

Цьогорічні Збори відбуваються у передконвенційному році УНСоюзу, якого 28-ма Конвенція у травні 1974 року вирішатиме багато важливих проблем, тому Управа Відділу 432 зокрема просить усіх активних членів прийти на РІЧНІ ЗБОРИ і своєю присутністю та творчими порадами причинитися до росту й покращання Відділу.

ЗА УПРАВУ ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ Ч. 432:

Д-р Д. М. МИЦИК, голова В. ЗОРИЧ, секретар

ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНІ УСПІХИ ЗСА І МОСКВА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

риканської політики, ми будемо в найближчому майбутньому правдоподібно також свідками поглиблення діялогу поміж Вашингтоном і Москвою (заповіджений приїзд до ЗСА в цьому році Брежнєва таки, певно, відбудеться) і продовження т. зв. політики „мирного співіснування".

Чи така політика ЗСА супроти СССР має своє виправдання? З одного боку треба розуміти цілком слушну подратованість серед усіх тих, які не вірять у щирість Москви і перестерігають перед незмінними агресивно - експансійними плянами Кремля на дальшу мету. Це особливо відноситься до представників полонених Москвою націй, які передчувають, що їх долю віддадуть на необмежений час на ласку і неласку Москви. І тому ці кола, певно, слушно вважають, що внутрішні труднощі в СССР треба використати для посилення натиску на російсько - совєтську імперію і що сполучення цього зовнішнього натиску з натиском внутрішніх рухів спротиву поневолених народів — захитало б основами цієї імперії і принесло б нарешті світові звільнення від постійної загрози збоку тоталітарного режиму в Москві.

Але, з другого боку, треба розуміти також міркування, якими, певно, керуються політики ЗСА й інших країн західнього світу: вони, очевидно, вважають, що треба у власних інтересах використати той час, коли Москва йде хоч на позірні поступки і протягом цього часу закріпити свої позиції, здобути те, на що кривим оком дивиться Москва, але чому вона сьогодні, з уваги на свої труднощі, перешкодити не може.

Тут іде велика гра, гра в маштабах континентів і світу. Зрозуміло, що в таких обставинах на справедливі домагання і турботи полонених Москвою націй мало або й зовсім не звертають уваги. Питання тільки, хто вийде переможцем з цієї грандіозної гри?!.. Чи встоїться Захід, роздертий економічно-соціяльними кризами і браком єдности поміж окремими державами та підмінований безупинно підривною роботою совєтської аґентури? Чи не переможе СССР скорше своїх в н у трішніх труднощів, ніж те потрібне Заходові і, зокрема, ЗСА для стабілізації і переведення своїх зовнішньополітичних плянів? Чи зміцнений господарсько - т е хнологічною допомогою збоку Заходу СССР не зможе вже швидко також почати говорити „з позицій сили" і перекреслити пляни, що їх виробляють у Вашингтоні й інших західніх столицях?

През. Ніксон має перед собою лише неповних 4 роки. Якби за цей час йому вдалося здійснити усі згадані вгорі пляни (які покищо заповідаються успішно) і якби він ще встиг почати, справді, говорити „з позицій сили" з Москвою, використовуючи не тільки свої устабілізовані відносини, але й „карту" внутрішніх труднощів в СССР — включно з рухами до свободи й незалежности поневолених неросійських націй — тоді.. тоді Ричард Ніксон мав би шанси увійти в історію людства не тільки як великий президент ЗСА, але і як великий реформатор світових відносин. Але... 4 роки — це надто короткий час, протягом якого діятимуть також протилежні сили, які гальмуватимуть справу встановлення в світі справжнього миру, побудованого на засадах справжньої свободи, незалежности і рівноправности націй...

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

влаштовує

ВОСЬМІ КРАЙОВІ КРУГОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

в П'ЯТНИЦЮ і СУБОТУ

25 і 26-го травня 1973 р.

Fair Oaks Lanes

Ambridge Avenue

Fair Oaks, Pa. 15003

Тел. (412) 266-9915

В турнірі можуть брати участь лише члени УНСоюзу.

Турнір є під зарядом ABC і WIBC moral sanction.

Ґарантовані нагороди на розгри чоловічих і жіночих дружин:

Чоловіча дружина

$500 1-ше місце — $300 2-ге місце

Жіноча дружина

$200 1-ше місце — $100 2-ге місце

- Доблі, сінґлі і дружини: субота, 26 травня 1973 року.
- Передбачується щонайменше одна нагорода на кожних 10 зголошень в кожній грі.
- Речинець зголошень — 29-го квітня 1973 року.
- Нагороди будуть роздані 26 травня 1973 року під час бенкету.
- Шліть завчасу свої замовлення на бенкет.

БЕНКЕТ

відбудеться в

ALIQUIPPA UNA HOME

Brodhead Rt., ALIQUIPPA, Pa.

год. 7-ма вечора

Запрошуємо до участи всі Союзові Відділи в ЗСА і Канаді.

Зголошення та за дальшими інформаціями пишіть до:

Stanley Prokopovych
95 Anthony Wayne Terr., Baden, Pa. 15005
Tel. (412) 869-2389

Ukrainian National Association
81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Tel. (201) 435-8740

У СТОЛИЦІ ІНДІЇ НЮ ДЕЛІ ВІДБУЛАСЯ церемонія вручення вірчої грамоти нового американського амбасадора Деніела П. Мойнігена індійському президентові В. В. Ґірі. У своїй короткій промові Мойніген закликав, щоб „із новим реалізмом" підійти до розгляду американсько-індійських відносин, підкресливши, що ті дві найбільші у світі демократії мусять жити у приязні.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в п'ятницю, 2-го березня 1973 року відійшла у Вічність, прийнявши Найсвятіші Тайни на 92-ому році життя наша МАТИ, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.

НЕОНІЛЯ з ГЛИНСЬКИХ БОБОВНИК

вдова по бл. п. о. Михайлові Бобовникові, парохові Глібович Великих в Західній Україні.

ПОХОРОН Покійної відбувся у понеділок, 5-го березня ц. р. о год. 9-ій із Свято-Миколаївської церкви на цвинтар Парк Лавн у Торонті, Канада.

Горем прибиті:

МАРІЙКА ЛАВРИШИН — донька
о. ЄВГЕН БОБОВНИК — син
ЗЕНОН БОБОВНИК з дружиною ЛІДОЮ
ОЛЬГА й ІРЕНА — доньки в Україні
Внуки і правнуки в Канаді і в Україні

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що 2-го березня 1973 року по короткій але важкій недузі, померла в Ірвінґтоні, Н. Дж., на 64-му році життя наша ВУЯНКА і ШВАҐЕРКА

бл. п.

МАРІЯ ЯРМАК

ПАНАХИДА за спокій душі Покійної відправилась в неділю, 4-го березня 1973 року о год. 7-ій вечора в похоронному заведенні Литвина.

ПОХОРОН — в понеділок, 5-го березня 1973 року на Українському Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

НІНА ІЛЬНИЦЬКА з Родиною
МИКОЛА МАТВІЇВ — шваґер

Ділимося болючою і сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, дня 5-го лютого 1973 року в Щеціні, Польща, несподівано і передчасно відійшов у Вічність на молодому 27-му році життя, наш Найдорожчий СИН, БРАТ, ШВАҐЕР і ВУЙКО

бл. п.

ЄВСТАХІЙ САЛАПАТА

народжений в Солині на Лемківщині.

ПОХОРОНИ відбулися в середу, дня 7-го лютого 1973 року, і Тіло спочило біля свого Батька, бл. п. Миколи Салапати, на цвинтарі в Бжезю, воєв. Кошалін, Польща.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

В безмежному горі

мама — ТЕКЛЯ

сестри: АННА МАЄВСЬКА з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ, Арлінґтон, Ва., ЗСА
СТЕФАНІЯ БОРДУН з чоловіком БОГДАНОМ і дітьми

брати: ВОЛОДИМИР САЛАПАТА з дружиною СТЕФАНІЄЮ і дітьми
МИХАЙЛО САЛАПАТА
ЯРОСЛАВ САЛАПАТА з дружиною СОФІЄЮ і дітьми

Близька і дальша Родина в Україні, Польщі і ЗСА

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого Кузина і Професора

бл. п. д-ра САВИ НИКИФОРЯКА

складаю 20.00 долярів на будову церкви св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.

Реґо Парк, Н.Й. Ярослава ЛУЩИНСЬКА

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. д-ра ІВАНА РИЖІЯ

складаємо 20.00 долярів на Дослідчо-Науковий Інститут Українознавства в Гарварді.

Д-р Іларій і Анна ДОМБЧЕВСЬКІ

Вельмишановній Родині, наше глибоке співчуття.

Замість квітів на могилу Дорогого

сл. п. Тараса Витвицького

складаємо 30.00 долярів на Фонд Українських Воєнних Інвалідів.

Ню Йорк, Н.Й. Ігор і Дарія ВИТВИЦЬКІ

Замість квітів на могилу

бл. п. Романа Коса

складаю 10.00 долярів на „Церкву в Потребі" в Римі.

Александра СЕНЮТА

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ в НЮ ЙОРКУ

МИСТЕЦЬКА КОМІСІЯ та

КАРТИННА ҐАЛЕРІЯ ОЛЬГИ СОНЕВИЦЬКОЇ

повідомляють, що

ЗУСТРІЧ ГРОМАДЯНСТВА

з

ГАЛИНОЮ МАЗЕПОЮ

(ВЕНЕСУЕЛЯ)

— відбудеться —

9-го березня (п'ятниця) о год. 7-ій веч.

в приміщенні ІНСТИТУТУ, 2 Схід, 79-та вул. (ріг 5 Аве.)

Буде теж нагода оглянути декілька картин Мисткині.

ВСЬОГО ДВА РОКИ У СВОЄМУ ЖИТТІ КОРИСТАЄ ДИТИНА З НАВЧАННЯ У САДОЧКУ ЧИ СВІТЛИЧЦІ. НАСЛІДКИ ЦЬОГО — ВСЕ, ЩО В ТОМУ ВІЦІ ВОНА ЗАСВОЇТЬ, ДАЄ ПІДСТАВУ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ. НЕ ЖАЛІЙТЕ ТРУДУ І ВИКОРИСТАЙТЕ ЦЕЙ ЧАС ДЛЯ ВАШОЇ ДИТИНИ.

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ

запрошує на

ДРУГИЙ ВЕЧІР З ЦИКЛЮ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА

В ПРОЗІРКАХ

(Оборонні споруди X-XVI ст.: фортеці, замки, церкви. Романський стиль, готика та ренесанс в Україні. Початки друкарства. Іконопис та малярство. Дерев'яна архітектура).

Модератор вечора Богдан ПЕВНИЙ

Прозірки роботи:

Любомира ВОРОНЕВИЧА, Богдана ПЕВНОГО, Тита ГЕВРИКА

Вечір відбудеться

в суботу, 10-го березня 1973 р. о год. 7-ій веч.

в ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОМУ КЛЮБІ

при 149 Другій Авеню в Ню Йорку, Н. Й.

Неділя, 8-го квітня 1973 року, година 2:30 по полудні

Балетна Школа РОМИ ПРИЙМИ-БОГАЧЕВСЬКОЇ

— презентує —

ПРИГОДИ ПЕР ҐІНТА

Балет в трьох діях

До музики Е. ҐРІҐА

У ВЕЛИКІЙ ЗАЛІ

Brooklyn Academy of Music

30 Lafayette Avenue, Brooklyn, N.Y.

- Постановка, хореографія — РОМА ПРИЙМА-БОГАЧЕВСЬКА
- Декорації — ВОЛОДИМИР БАЧИНСЬКИЙ

ПОНАД СТО МОЛОДИХ ТАНЦЮРИСТІВ — УЧНІВ БАЛЕТНОЇ ШКОЛИ.

Квитки вступу — в книгарнях: АРКА, ЕКО, СУРМА.

Дохід на ГАРВАРДСЬКИЙ ЦЕНТР УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ

Турботи за майбутні жнива не меншають в СССР

Москва. — Совєтська преса не перестає писати на тему озимих посівів, закликаючи усе населення до максимальних зусиль, щоб ці посіви зберегти. Де посіви знищені морозом у зв'язку з браком снігу, вся управна площа має бути використана під ярові посіви. „Правда" з 28 лютого висловлює певність, що, не зважаючи на незвичайно лагідну зиму в цьому році і брак снігу, більшість озимих посівів пощастить зберегти. Газета вимагає, щоб весняні посіви почати на 10-20 днів раніше звичайного часу, стверджуючи, що дані про збереження зимових посівів в Україні та Північному Кавказі дають підстави для оптимізму. За наміченим пляном, як відомо, СССР надіється зібрати в цьому році 197 міл. метричних тонн зерна (8 біл. бушлів). У минулому році зібрано всього 169 міл. метр. тонн зерна.

345-ий Відділ УНСоюзу в Міннеаполісі меценатом Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі

Париж. — З датою січня 1973 року в Парижі вийшло чергове, число 29-те числo неперіодичного бюлетеню під наг. „Українська бібліотека ім. Симона Петлюри в Парижі", що міститься у власному домі при вулиці Палестін. В цьому інформаційному бюлетені подані відомості про поточні справи бібліотеки, про важливіші музейно-архівні збірки, список жертводавців та ін. Під наг. „Меценати бібліотеки" повідомлено про групу меценатів бібліотеки, між якими названо 345-й Відділ УНСоюзу в Міннеаполісі, Міннесота. Вістка, ілюстрована фотознімкою з мармурової дошки з написами, звучить так:

„За постійне моральне й матеріяльне піклування бібліотекою Рада бібліотеки надала звання почесних добродіїв української бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі: Владиці Митрополитові Мстиславові, с. п. сотн. Павлові М'якому, проф. Дмитрові і с. п. Олександрі Зайцевим, 345-му Відділові Українського Народного Союзу в Міннеаполісі, поручникові Ількові Шаповалові. Імена їх вигравірувані золотими літерами на почесній мармуровій дошці, на спогад і приклад майбутнім поколінням України".

АЛЬМАНАХ УНС НА РІК 1973

(Закінчення зі стор. 2-ої)

сторінки. Разом з оголошеннями Альманах нараховує 256 сторінок.

Можна було б дати оцінку окремим статтям — поміщенім в Альманаху, але на це не дозволяє об'єм статті. Скажемо тільки загально, що Альманах УНС приносить з собою і в цьому році цікавий і актуальний матеріял. Особливо актуальними є статті про НТШ і голод в Україні в 1933-му році, які послужать джерелом по одному журналістові і промовцеві, коли доведеться відзначувати ці роковини друкованим, чи живим словом.

М. Л-а

Цю рецензію передано на хвилях етеру в рамцях „Рецензії на нові видання" на щоденній радіо-програмі Василя Шарвана в Боффало, Н. Й.

Інж. Іван Ващук переобраний на голову Окружного Комітету УНС в Детройті

(Закінчення зі стор. 1-ої)

мерлих діячів УНСоюзу цієї Округи бл.п. мґра Михайла Дужого, делеґата ряду Конвенцій і двократного заступника предсідника Конвенції УНС, та бл.п. д-ра Івана Смереки, секретаря Окружної Управи і секретаря 175-го Відділу. Після одноголосного вибору Володимира Дідика на предсідника, Петра Мудрого на заступника і Романа Татарського на секретаря Зборів, пресовий референт Василь Папіж відчитав за покійного секретаря Округи протокол попередніх Зборів, що його прийнято.

Перший звіт склав голова Округи інж. Іван Ващук, який насвітлив діяльність та досягнення Округи за 1972 рік, порушив потребу кращих зв'язків і директив з Головної Канцелярії, а вкінці склав побажання „Свободі" з нагоди її 80-ліття. Слідували за ним звіти заступників голови Петра Мудрого і д-ра Атанаса Слюсарчука, фінансового секретаря Ярослава Базюка та пресового референта Василя Папіжа, який звітував теж за покійного секретаря Округи. Про досягнення в організаційній праці Округи говорив гол. радний і обл. організатор Євген Репета, порівнюючи роки 1971 і 1972, та закликаючи всіх до посиленої членської кампанії в 1973 передконвенційному році. Вкінці Євген Репета провів в товаристві В. Сохана вручення відзначень за кращі осяги в приєднуванні нових членів в 1971 та 1972 роках членам Клюбу Заслужених Союзовців: Володимирові Гірнякові (1971), Петрові Федикові (1971 і 1972), Любі Басько (1971), д-рові Атанасові Слюсарчукові (1971 і 1972) та Романові Куропасеві (1971). Пані Любі Басько вручено теж нагороду — книжку д-ра Луки Луцева про Василя Стефаника із гратуляціями від заступниці гол. предсідника пані Марії Душник. Відзначення за членство в Клюбі Заслужених Союзовців в роках 1971 і 1972 одержав теж Євген Репета.

Заступник гол. предсідника і рекордовий секретар В. Сохан насвітлив широку діяльність і досягнення УНСоюзу та підкреслив ролю і потребу такої сильної братської допомогової установи як УНСоюз в житті українців. Він звернув увагу на можливості посилення праці УНСоюзу в ділянках допомоговій, громадській, культурно-освітній, виховній та політичній із його дальшим ростом у числі членів та маєтком, а вкінці закликав віддавати ще більше часу і праці для скріплення УНСоюзу, а з ним української спільноти.

Від імені Номінаційної Комісії відчитав Ярослав Базюк листу пропонованого складу нової Окружної Управи, яку обрано одноголосно після уділення уступаючій Управі абсолюторії та висловів признання. Вкінці Зборів на численні запити та дискусійні завваги учасників нарад В. Папіжа, І. Хрона, М. Борискевича, д-ра А. Слюсарчука, В. Бойд-Борискевича, інж. Івана Ващука і д-ра В. Котика подали відповіді В. Сохан і Є. Репета. На пропозицію предсідника Зборів точку нарад про пляни праці Округи вирішено передати для устійнення Окружній Управі. Наради закрив переобраний голова Округи інж. І. Ващук подякою за участь у Зборах представникам Відділів та членам Головного Уряду і закликом до новообраної Управи посилити діяльність Округи в 1973-ому році.

Світова управа ТУСМ підсумовує...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ційної праці, а також підготовку до недалекого конґресу ЦЕСУС-у та СКВУ, покликаючи для цього дві окремі комісії. Прийнято постанову про те, що ТУСМ візьме також активну участь у відзначенні трагічних роковин організованого Москвою голоду в Україні в 1933 році, чим займаються українські центральні репрезентації в окремих країнах. Світова управа запляновувала спеціяльний симпозіюм у 40-і роковини голодової облоги України при нагоді літнього семестру на Українському Вільному Університеті в Мюнхені і в цій справі вона є у контакті з ректоратом УВУ. Для скріплення організаційної праці голова Світової Управи Богдан Футала плянує поїздку до Канади, Арґентини та европейських країн. На нараді прийнято також рішення у видавничих справах Т-ва, а також обмірковано і винесено постанови у цілому ряді поточних справ. Крім членів управи у нарадах взяли участь інж. Богдан Кульчицький, голова Контрольної Комісії, та пані Христя Кульчицька, голова Товариського суду. Чергове пленарне засідання управи заплановане на початок червня.

Помер Василь Коваль, колишній учасник Визвольних Змагань

Ню Йорк. — В неділю 4 березня ц. р. в одному з нюйоркських шпиталів помер Василь Коваль, колишній хорунжий Української Галицької Армії, народжений 10 січня 1897 р. в Синевідську Вижньому у Західній Україні. Від 1914 року служив спершу в австрійській армії, у 1918 році вступив до УГА. Між двома світовими війнами був активний в організації „Луг" у Львові. В Америці активізувався головно в комбатантському русі і був довгі літа прапороносцем нюйоркського Відділу ОбВУА. Залишив дружину, дві дочки і трьох синів, 20 внуків і 2-ох правнуків. Панахида у понеділок 5 і вівторок 6 березня у похоронному заведенні Петра Яреми, похорон в середу 7-го березня ц. р. з церкви св. Юра на Український Православний цвинтар в Бавнд Бруку.

До Ню Йорку прибув перший совєтський корабель

Ню Йорк. — Без попереднього пресового повідомлення, можливо для того, щоб не скликати преставників різних антикомуністичних організацій, до Ню Йорку приплив перший совєтський корабель „Новґород", який причалив до порту в Брукліні. Це перший вантажний корабель із СССР з часу початку „холодної війни". У 1950-их роках професійна спілка американських вантажників відмовилася розвантажувати совєтські кораблі — за відмову СССР домагатися звільнення американських військовополонених із Північної Кореї. „Новґород" привіз мотоцикли, діжки з ікрою, рибні консерви та пошту. Представник американських портовиків Джо Меґлюла заявив капітанові Є. Філіппову з „Новгорода", що американські вантажники були й будуть проти переслідувань людей в СССР та взагалі не бажали б мати справи з совєтськими кораблями. Філіппов мовчки вислухав ту заяву. Коли запитали, чи він сподівається тут антисовєтських демонстрацій, Філіппов відповів, що йому „ніколи думати, бо має забагато справ". У середу увечорі совєтський „Новгород" відплив до Філядельфії, де він забере американське зерно для країни „перемігшого соціялізму".

В ІРЛЯНДСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ ВІДБУЛИСЯ парляментарні вибори, в яких програв тамошній довголітній прем'єр Джон Линч з партії Фаєнна Фейн, яка була неначе символом ірляндської боротьби за державність. Вона була 35 років при владі. Виграла коаліція двох партій, лідер якої, 73-літній Ліам Косґрейв став новим прем'єром. У закордонній політиці Ірляндії, зокрема у відношенні до Британії та Північної Ірляндії, не буде змін.

КАТЕДРА УКРАЇНОЗНАВСТВА В АВСТРАЛІЇ

Канберра. — Часопис „Вільна Думка" в числі з 7-го січня ц. р. поінформував про нараду Президії Об'єднання Українських Громад із представниками Студентського Комітету для заснування Катедри Українознавства в Австралії. Вони „твердо стануля на становищі прямувати до здійснення цієї дуже важливої — для українців в Австралії — ідеї". Між членами Студентського Комітету особливо активно працюють Володимир Мотика, Петро Козел та ін.

ЗБОРИ ВІДДІЛУ ООЧСУ В ДЖЕРЗІ СИТІ

24-го лютого 1973 року о год. 7-ій вечора відбулися 22-гі чергові загальні збори 12-го Відділу ООЧСУ у власній домівці Українського Народного Дому в Джерзі Ситі. Вибрано Управу, що її очолив інж. Іван Кравчук, голова Контрольної Комісії — Григорій Ступка. У суботу 3-го березня 1973-го року о год. 6-ій пополудні відбулася в Українському Народному Домі в Джерзі Ситі доповідь д-ра Константина Савчука на тему: „Багатогранність руху спротиву в Україні".

Н. Н.

КОНЦЕРТ УМІ

Ню Йорк. — В Українському Інституті Америки відбувся 2-ий Ювілейний успішний концерт Українського Музичного Інституту, на відзначення 20-річчя його існування. Після привіту президента УМІ проф. М. Байлової, доповідали д-р Ігор Соневицький та Роман Савицький, а в концертовій частині виступали: Христя Осадца - Павксіс, Галя Саґата - Порицко, Ірена Кондра-Федорика і Марта Цибик, акомпаніювала Марта Чапельська. Заля була виповнена публікою.

ВИСТАВКА МАРІЇ ГАРАСОВСЬКОЇ - ДАЧИШИН

Чикаґо. — Кол. радна м. Детройту п-і Маруся Бек виступить із словом про мисткиню Марію Гарасовську-Дачишин на відкритті її індивідуальної мистецької Виставки на тему „Югославія", у п'ятницю 6-го квітня о 8-ій г. вечора, в галерії „Левів" при 2353 Захід Чикаґо евню. Виставка триватиме від 6 до 15 квітня, відкрита щодня від 11-ої ранку до 10-ої вечора. Виставку спонзорують 22 Відділ СУА, ОЖ ОЧСУ, 12-ий Відділ Золотого Хреста і хор „Сурма". Мистець пензля п-і Марія Гарасовська - Дачишин привезла багато кольоритних творів з-над Середземного моря, в тому й на рідкісну тематику — українці в Югославії.

ВИСТАВА „БОЯРИНЯ"

Вінніпеґ.—Молодеча Драматична Студія у Вінніпезі, під мистецьким керівництвом п-і Ірини Туркевич-Мартинець, показала драматичну поему Лесі Українки „Бояриня" в середу 31 січня, в заповненій великій авдиторії Вінніпезького Університету. Вистава відбулася в рямцях Українського Тижня у Вінніпезі, пройшла з дуже гарним успіхом. Тим часом гурток книголюбів у Вінніпезі мав доповідь І. Мухина про Богдана Лепкого в 100-річчя народження поета, а також влаштував виставку видань його творів, у Народному Домі.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АНДРІЙ МАРТИНЦІВ, член УНС Відд. 364 Б-ва св. Василія Вел. в Клівленді, Огайо, помер 10 вересня 1972 р. на 67 р. ж. Нар. в Слободі Золотій, Бережанщина і став членом УНС в 1951 р. Полишив у смутку дружину Теклю, доньку Анну, 3 внуків і братів та сестер. Похорон відбувся 13 вересня 1972 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Пармі, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

МАРІЯ КОВАЛИШИН, членка УНС Відд. 99 св. о. Миколая в Wilkes-Barre, Pa., померла 24 жовтня 1972 р. на 88 р. ж. Нар. в Тернополі, Україна і стала членкою УНС в 1918 р. Полишила в смутку 4 доньки: Анну, Юлію, Отеллу і Марію, сина Степана. Похорон відбувся 28 жовтня 1972 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Wilkes-Barre, Pa.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Валіґун, секр.

СТЕЛЛА ВОЙЦЄХОВСЬКА, членка УНС Відд. 36 С-ва Пресв. Марії в Рочестері, Н. Й., померла 4-го листопада 1972 р. на 74 р. ж. Стала членкою УНС в 1924 р. Полишила в смутку доньку Катерину, 2 синів: Миколая і Михайла, 7 внуків і 1 правнука. Похорон відбувся 8 листопада 1972 р. на цвинтарі Holy Sepulchre, Rochester, N.Y.
Вічна Їй Пам'ять!
Марія Ковальчук, секр.

МИХАЙЛО ТОВТРІВСЬКИЙ, член УНС Відд. 446 ім. Біласа і Данилишина в Kirkland Lake, Ont., Канада, помер 13 жовтня 1972 р. на 79 р. ж. Став членом УНС в 1943 р. Полишив у смутку дружину Марію. Похорон відбувся на Kirkland & District Cemetery, Kirkland Lake, Ont., Canada.
Вічна Йому Пам'ять!
Д. Майкович, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6895. Тарзан і злочинний купець перемовляються

Як воїни урурців скриваються, то жадний золота купець думає, що вождь Міті і Тарзан є самітніми і безпомічними.

Я кажу знову — дай, хай подивлюся на твій купецький дозвіл. Твоя виправа пошукує, здається, золота не торгівлею, а крісами.

Чого я пошукую, то це моя справа! Моїм товаришам сверблять пальці на крісових язичках!

Це небезпечна для них недуга — в Африці! Я бачив уже багато мужчин, як вони померли тому, що свербіли їм пальці!